

**Klaipėdos
regiono
specializacijos
strategija iki
2030 m.**

Turinys

Įžanga	1
Horizontalieji prioritetai	
Horizontalusis prioritetas „Atviras regionas“	6
Horizontalusis prioritetas „Gerovės regionas“	9
Horizontalusis prioritetas „Ugdantis regionas“	10
Veiksmų planas	11
Krypčių tikslų pasiekimo vertinimo kriterijai	29
Įgyvendinimo procesas	31
KR SS įgyvendinimo proceso dalyviai ir jų funkcijos	31
Programų rengimas	34
KR SS tikslinimas	34
KR SS įgyvendinimo stebėseną	35
KR SS viešinimas	35
Priedai	37

Įžanga

Klaipėdos regiono specializacijos strategija iki 2030 m. (toliau – KR SS) – pirmasis tokio pobūdžio Klaipėdos regiono strateginis dokumentas ir pirmasis toks dokumentas Lietuvoje. Tai svarbiausias Klaipėdos regiono (toliau – Regionas) ekonominės plėtros dokumentas, apibrėžiantis regiono savivaldos, verslo, mokslo ir švietimo bei bendruomeninių struktūrų sutartą Regiono ekonominės plėtros viziją, jos įgyvendinimo kryptis ir priemones. Rengiant šį dokumentą įvertintos Regiono augimo galimybės, turimas potencialas, nustatytos Regiono augimo kryptys, įvertintos dabarties ir galimos ateities tendencijos, nacionalinė ir tarptautinė atskirų sričių politika. KR SS pagrindas – iš bendrų Regiono poreikių į strateginės politikos lygmenį perkeliama veiksmų ir iniciatyvų, Regiono dalyvių partnerystė ir bendradarbiavimas, visų suinteresuotųjų sutarimas ir įsipareigojimas įgyvendinti bendrą viziją.

Regionų specializacijos svarba ir būtinybė įtvirtinta svarbiuose Lietuvos nacionaliniuose dokumentuose: rengiamo Lietuvos Respublikos (toliau – LR) teritorijos bendrojo plano sprendiniuose, 2021–2030 m. nacionaliniame pažangos plane, LR regioninės plėtros įstatyme, Lietuvos regioninės politikos baltojoje knygoje ir kt. bei Europos Sąjungos (toliau – ES) 2021–2027 m. finansinio laikotarpio sanglaudos politikos gairėse, Baltijos jūros regiono strategijos dokumentuose, iš dalies – bendradarbiavimo programų dokumentuose ir pan.

2017 m. Regionas apsisprendė dėl būtinybės ieškoti vieningų Regiono ekonominės plėtros kryptių ir pradėjo rengti KR SS. KR SS rengimo metu buvo taikyti nuolatinio verslininkystės galimybių paieškos proceso (angl. „Entrepreneurial Discovery Process“) modelio principai ir keturių sraigtų suinteresuotų šalių modelis (angl. „Quadruple Helix Model“), t. y. rengiant KR SS tiesiogiai dalyvavo ir ją įgyvendinti įsipareigojo visi keturi Regiono sektoriai: viešasis sektorius, verslas, švietimas ir mokslas, Regiono bendruomenė.

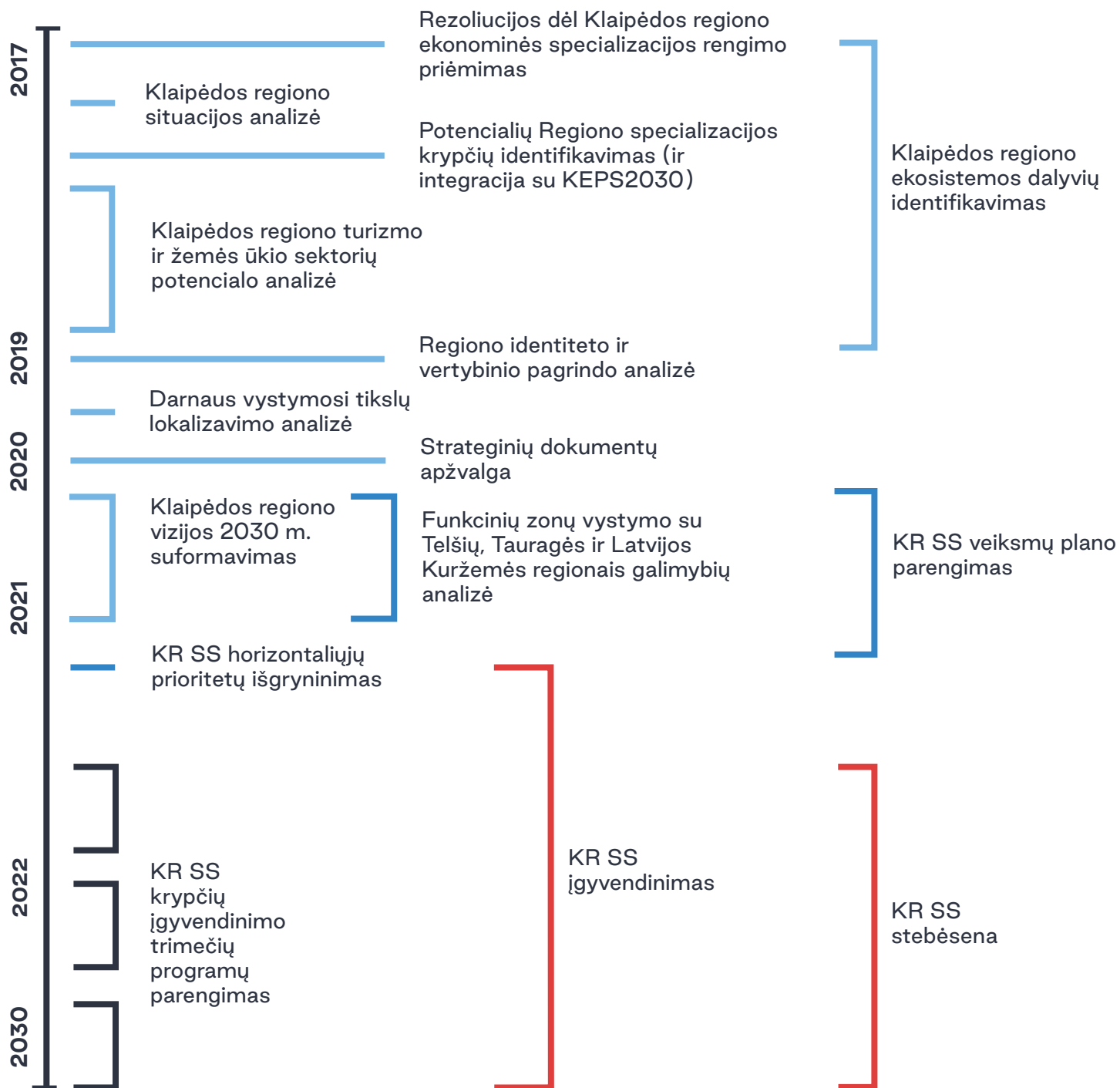
Buvo iškelti šie pagrindiniai Regiono specializacijos rengimo proceso uždaviniai:

- 1) sutelkti pagrindinius regioninės ekosistemos veikėjus Regiono plėtros kryptių (ir jas įgyvendinančių veiksmų) planavimui;**
- 2) sukurti efektyvią Regiono bendradarbiavimo ir komunikacijos platformą;**
- 3) pasiekti, kad Regiono partneriai įsipareigotų vieningai veikti dėl kryptingos ir ilgalaikės Regiono plėtros ir gerovės augimo.**

Siekiant stabilaus Regiono gerovės augimo bei atsparumo išorės veiksniams ir rizikoms, KR SS rengimo procese Regiono plėtra ir perspektyvos analizuotos apjungiant kompleksinius Regiono sampratos elementus: Regiono ambicijos ir vizijos, vertybinio pagrindo ir identiteto paieškos, regioninio atsparumo ir tvarumo pagrindo kūrimas, Regiono vaidmens ir galimybių identifikavimas Junginių Tautų (toliau – JT) darnaus vystymosi tikslų (toliau – DVT) įgyvendinimui.

KR SS – raktas į konkurencingą Regiono raidą ir augimą, o jos įgyvendinimo sėkmė užkoduota Regiono dalyvių siekyje įsitraukti, ieškoti bendrų sprendimų regioninių iššūkių įveikimui, kryptingai sutelkti visų sektorių išteklius ir kartu kurti stipresnį Regioną.

KR SS rengimo ir įgyvendinimo etapai:

Pasiruošimo etapas:

Konsolidacijos - bendrų veiklų inicijavimo - etapas:

Apibrėžimo (detalizavimo) etapas:

Įgyvendinimo etapas:

KR SS nustatomos šios Regiono specializacijos iki 2030 m. kryptys:

1. Jūrinė ekonomika: siekiama, kad Klaipėdos regionas iki 2030 m. taptų moderniu ir patraukliu investicijoms jūrinės ekonomikos lyderiu Pietryčių Baltijos regione
2. Bioekonomika: siekiama iki 2030 m. tapti lyderiaujančiu bioekonomikos regionu nacionaliniu ir Baltijos jūros makroregiono lygmeniu
3. Darnus jūrinis ir pakrančių turizmas: siekiama stiprinti Klaipėdos regiono jūrinio ir pakrančių turizmo konkurencingumą pagal darnios plėtros principus
4. Pažangios pramonės ekonomika: siekiama vystyti pažangiais sprendimais grįstą tarptautiniu mastu konkurencingą Klaipėdos regiono pramonę
5. Paslaugų ekonomika: siekiama didinti paslaugų ekonomikos dalį Klaipėdos regione užtikrinant būtinais prielaidas tvariam Klaipėdos regiono konkurencingumui ir plėtrai

KR SS struktūra

¹ Klaipėdos miesto ekonominės plėtros strategija iki 2030 m.

KR SS įgyvendinimui parengtas veiksmų planas, kuriame numatyti tikslai, uždaviniai, priemonės bei siekiami rezultatai.

Rengiant KR SS buvo išgryninti horizontalieji prioritetai, kurie stiprina ir apjungia penkias nustatytas KR SS kryptis (toliau – Kryptys). Horizontaliuoju prioritetu „Atviras regionas“ akcentuojama, kad Regiono plėtra planuojama ir vykdoma per atvirą visus suinteresuotuosius įtraukiantį procesą; horizontaliuoju prioritetu „Gerovės regionas“ nusakomas Regiono siekis įgyvendinti darnią Regiono plėtrą; horizontaliuoju prioritetu „Ugdantis regionas“ siekiama, kad Regiono švietimo ir mokslo sistema būtų tvarus pagrindas Regiono augimui, kuriantis klestinčią ir konkurencingą aplinką, ugdantis Regione sąmoningą, atvirą ir kuriantį žmogų.

Sėkmingas KR SS įgyvendinimas leis pasiekti užsibrėžtą Klaipėdos regiono viziją 2030 m.:

Vakarų Lietuva – tvarios jūrinės ekonomikos lyderė Baltijos jūros regione, turtinga patirčių apsilankantiems ir dosni gerovės gyvenantiems.

tvari jūrinė ekonomika

žiedinė, tausojanti, su jūra susijusi ekonomika, apimanti pramonines ir pramogines, turizmo ar laisvalaikio industrijas (transportas, išteklių, turizmas, mokslas ir pan.). Taip pat ši vizijos dalis apima ir periferinių (susijusių) ekonominių sričių integravimą, t. y. šis ekonominis prioritetas vizijoje nepaneigia kitų ekonominės veiklos rūšių būtinybės ir aktualumo, tačiau siekiant tvaraus išskirtinumo akcentuojama ši specializacija.

lyderystė Baltijos jūros regione

tai specializacijos kryptį deklaravimu ir kompetencijų, priemonių bei išteklių sutelkimu grįsta minties, iniciatyvos ir ambicijų lyderystė dėl jūrinės bioekonomikos, vandens ir pakrančių turizmo ekonominės plėtros Baltijos jūros regione, išsaugant jūros išteklius, mažinant taršą ir panaudojant šį gamtinį pranašumą.

turtinga patirčių apsilankantiems

tai Vakarų Lietuvos istorijos, kultūros, gamtos išteklių, objektų, tradicijų, mokslo, žinių ir kitų kraštą lankančių žmonių unikalios ir įsimintinos patirties elementų visuma.

dosni gerovės gyvenantiems

tai gamtos ir technologijų darnos įgalintas šiuolaikinis gyvenimas veikiant greitai besikeičiančiame globaliame pasaulyje, tačiau tuo pat metu išsaugant pusiausvyrą, darną, fizinę ir emocinę sveikatą.

Horizontalieji prioritetai

Rengiant KR SS 2020 m. buvo atlikta Identiteto analizė, kurios rengimo metu buvo: išanalizuota Regiono identiteto ir vertybinio pagrindo esama situacija, įvardyti svarbiausi veiksmi, prioritetai ir kryptis Regiono identiteto kūrimui, svarbiausi Regiono ekosistemos dalyviai, formuojantys Regiono vertybes ir identitetą, ir nustatytos 5 horizontaliosios regioninio augimo kryptys, turinčios įtakos Krypčių plėtrai:

1. Ugdantis regionas
2. Gerovės regionas
3. Aukštos pridėtinės vertės regionas
4. Mėlynosios ekonomikos regionas
5. Atviras regionas

Dvi regioninio augimo horizontaliosios kryptys (aukštos pridėtinės vertės regionas ir mėlynosios ekonomikos regionas) yra Klaipėdos regiono specializacijos iki 2030 m. jūrinės ekonomikos, bioekonomikos ir pažangios pramonės ekonomikos krypčių bei joms pasiekti suplanuotų priemonių sudedamoji dalis. Atsižvelgiant į tai, KR SS regioninio augimo horizontaliosiomis kryptimis laikomos šios horizontaliosios kryptys: atviras regionas, ugdantis regionas ir gerovės regionas (toliau – horizontalieji prioritetai). Šie horizontalieji prioritetai tiesiogiai prisidės prie Krypčių tikslų pasiekimo tiek sukuriant stiprinančias prielaidas veiksmų planuose numatytų priemonių pasiekimui, tiek sutelkiant visas suinteresuotas šalis, tiek vertinant KR SS įgyvendinimo įtaką bendram Regiono gerovės augimui. Taip pat šie Regiono plėtros horizontalieji prioritetai neabejotinai prisidės ir prie pagal nacionalinius teisės aktus numatomo rengti Klaipėdos regiono plėtros plano sėkmės.

Horizontalusis prioritetas „Atviras regionas“

KR SS horizontaliuoju prioritetu „Atviras regionas“ (toliau – Atviras regionas) siekiama, kad KR SS įgyvendinimo procesas reikšmingai prisidėtų ne tik prie Regiono ekonominio augimo, bet ir prie subalansuotos atviro, visus suinteresuotuosius įtraukiančio, regiono plėtros.

Rengiant KR SS buvo pasirinktas atviro proceso principas, pagrįstas nuolatinio verslininkystės galimybių paieškos proceso (angl. „Entrepreneurial Discovery Process“) modeliu ir keturių sraigtų suinteresuotų šalių modeliu (angl. „Quadruple Helix Model“), t. y. rengiant KR SS tiesiogiai dalyvavo ir ją įgyvendinti įsipareigojo keturių sektorių – viešojo, privataus, švietimo ir mokslo bei nevyriausybinį organizacijų (toliau – NVO), asocijuotų struktūrų – atstovai. KR SS suinteresuotų šalių žemėlapis pateikiamas KR SS priede Nr. 7.

Pagrindiniai Atviro regiono principai ir tikslai:

- KR SS rengimas inicijuotas bendradarbiaujant ir tam reikalingus išteklius skiriant visoms Regiono savivaldybėms.
- KR SS rengimas pagrįstas atvirumu naujoms idėjoms, tendencijomis, jų perkėlimu ir panaudojimu ekonominiam Regiono augimui skatinti.
- KR SS rengimo procesas grįstas „iš apačios į viršų“ procesu, kuomet Regiono ekonominio augimo tikslai nustatyti remiantis esamomis Regiono galimybėmis ir potencialu, atsižvelgiant į vietos poreikius ir parodant kaip stiprus Regionas esant pokyčiams prisidės prie nacionalinio ekonominio augimo.
- KR SS suderinta su visais tiksliniais sektoriais, suinteresuotomis šalimis, taikant įvairias priemones, kurios užtikrino jų tiesioginį į(si)traukimą į dokumento rengimo procesą. Atvirai įtraukti visi, norėję prisidėti prie KR SS įgyvendinimo ir siekiantys naudotis gautais rezultatais, bendrai kurti Regiono gerovę.
- Sutelktos konkrečios skirtingiems Regiono sektoriams atstovaujančios suinteresuotos šalys, kurios įsipareigojo įgyvendinti KR SS. Visos jos laikomos lygiaverčiais partneriais nepaisant jų dydžio ar kitų skirtumų.
- KR SS gretutinis tikslas – inicijuoti ir plėtoti Regiono bendradarbiavimo platformą, skirti tam išteklių ir priskirti atsakingą organizaciją, taip stiprinant visų lygių regioninį bendradarbiavimą, kuriant regioninę ekosistemą. Regioninis kooperavimasis, klasterizavimas, mokymasis ir gerosios praktikos perėmimas yra numatyti kaip vieni iš pagrindinių KR SS tikslų pasiekimo garantų.
- Regionas siekia dalytis savo unikalia patirtimi nustatant pirmąsias Kryptis ir taip prisidedant prie regioninio valdymo tradicijų kūrimo Lietuvoje, siekiant būti lygiaverčiu partneriu nacionaliniu lygmeniu.

- KR SS rengimu ir įgyvendinimu siekiama kelti Regione veikiančiųjų kompetencijas regioniniais klausimais: tiek apie bendradarbiavimo, partnerystės regioniniu lygmeniu svarbą, tiek įgyjant specifinių kompetencijų, tarpsektorinio mąstymo ir lyderystės gebėjimų.
- Įgyvendinant KR SS siekiama vystyti bendradarbiavimą su kaimyniniais regionais kartu kuriant funkcines zonas², nacionalinę ir tarptautinę partnerystę, įsitraukti į teminius tarptautinius tinklus, kuriems padedant Regionas perimtų gerąją praktiką, skatinamos naujovės ir dalijamasi Regiono gerąja patirtimi.
- Visais KR SS rengimo ir įgyvendinimo etapais specialus dėmesys nukreiptas į Regiono vidinę ir išorinę komunikaciją apie procesą ir patį dokumentą.
- Atskiroms Kryptims reikia skirtingų Regiono ekosistemos veikėjų lyderystės ir aiškaus funkcijų ir atsakomybių pasiskirstymo, tad rengiant ir įgyvendinant KR SS galioja atviras kvietimas visiems norintiems prisiiinti šios lyderystės atsakomybę.

Įgyvendinant KR SS Atviras regionas pirmiausia suprantamas kaip bendradarbiaujantis regionas, todėl šiam horizontaliajam prioritetui priklauso grupė rodiklių, padėsiančių kiekybiškai įvertinti Regiono partnerystės ir bendradarbiavimo kultūros augimą:

Nr.	Rodiklio pavadinimas	Matavimo vnt.
1.	Klaipėdos regione VPSP ³ būdu įgyvendinamų projektų skaičius	Vnt.
2.	Savivaldybių biudžeto lėšos, skiriamos dalyvaujamajam biudžetui	Tūkst. Eur
3.	Bendrų regioninių verslo ir mokslo sektorių projektų skaičius	Vnt.
4.	Regione veikiančios teminiai klasteriai	Skaičius
5.	Regione veikiančios tarpsektorinės, sektorinės asocijuotos struktūros (išskyrus klasterius)	Skaičius
6.	Regioninio lygmens organizacijų narystė tarptautinėse organizacijose	Skaičius
7.	Regioninio lygmens organizacijų narystė nacionalinėse organizacijose	Skaičius

² Klaipėdos regiono galimybių plėtoti funkcines zonas (regionus) su Telšių, Tauragės ir Latvijos Kuržemės regionais analizė.

³ Viešojo ir privati partnerystė.

Horizontalusis prioritetas „Gerovės regionas“

Horizontalusis prioritetas „Gerovės regionas“ (toliau – Gerovės regionas) atspindi Regiono siekį generuoti visokeriopą naudą visuomenės gerovei ir užtikrinti darnaus Regiono vystymosi pagrindą, kurį sudaro 3 vienodos svarbos dalys: ekonominis vystymasis, socialinis vystymasis ir aplinkosauga⁴.

KR SS Gerovės regionas suprantamas kaip tvarus Regiono augimas ir yra pagrįstas JT DVT. 2020 m., rengiant Identiteto analizę ir pagal 17-os DVT modelį išgryninant Regiono vystymosi kryptis (KR SS įvardijamus kaip horizontaliuosius prioritetus), buvo nustatyti Regionui aktualiausi DVT. Tai pirmas kartas, kai Regionas numatė prisidėti prie JT DVT tikslų įgyvendinimo ir stebėti pasirinktų tikslų įgyvendinimo rezultatus.

Identiteto analizės rengimo metu buvo nustatyti šie 5 pagrindiniai Regionui aktualūs DVT:

- 3 tikslas. Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę;
- 4 tikslas. Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi;
- 9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir naujoves;
- 14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi;
- 17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

KR SS numatytas Regiono siekis prisidėti prie 3, 4, 9 ir 14 tikslų įgyvendinimo. Įvertinus atskiro DVT tikslo JT darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. (toliau – Darbotvarkė 2030) planuojamus uždavinius ir rodiklius, KR SS nenumatoma prisidėti prie 17 tikslo. Rengiant Identiteto analizę šis tikslas išskirtas vertinant Regiono ekosistemos dalyvių pabrėžtą vietos partnerystės svarbą darniam ir spartesniam Regiono vystymuisi. Tačiau Darbotvarkėje 2030 17 tikslu akcentuojama ne vietos ar bendradarbiavimas bendrąja prasme, o vystomojo bendradarbiavimo⁵ veiklos ir tarptautinė partnerystė siekiant darnaus pasaulio vystymosi. Dėl to 17 tikslas, atsižvelgiant į jo turinį, neįtrauktas į KR SS. Regioninės partnerystės svarba ir aspektai numatomi prie Atviro regiono tikslų.

Rengiant KR SS pasirinkta lokalizuoti darnaus vystymosi principus ne numatant konkrečias priemones atskirų rodiklių pasiekimui, bet išskiriant tai, prie kurių pasirinktų DVT rodiklių pasiekimo bus siekiama prisidėti įgyvendinant KR SS (pateikiama KR SS priede Nr. 8). Šių rodiklių pasiekimas bus vertinamas rengiant KR SS įgyvendinimo ataskaitas kaip gretutinę papildomą informaciją. Pasirenkant rodiklius buvo vadovautasi Darbotvarkės 2030 įgyvendinimo Lietuvoje ataskaita, Lietuvos statistikos departamente pateikta su DVT susijusia informacija, t. y. atsižvelgta į tai, kurie rodikliai yra aktualūs ir naudojami nacionaliniu lygiu.

Kadangi KR SS tikslas yra užtikrinti tvarų Regiono ekonominį augimą, ji tik netiesiogiai prisidės prie 3 ir 4 tikslų pasiekimo. Laikoma, kad tiesiogiai prie šių tikslų rodiklių pasiekimo prisidės vadovaujantis LR regioninės plėtros įstatymu planuojamas rengti Klaipėdos regiono plėtros planas. Šiame plane turėtų būti numatyta ir daugiau rodiklių, rodančių socialinio augimo, socialinės Regiono gyventojų gerovės aspektus.

---

⁴ JT darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo Lietuvoje ataskaita.

⁵ Vystomasis bendradarbiavimas – neatskiriama išsivysčiusių šalių užsienio politikos dalis, kuria siekiama taikos, skatinti ekonominį augimą ir socialinį stabilumą pasaulyje, mažinti skirtumus tarp išsivysčiusių ir besivystančių šalių ir integruoti besivystančias šalis į pasaulio ekonomiką. Kova su skurdu, parama žmogaus teisėms, lyčių lygybei, demokratijai, įstatymų viršenybei ir geram valdymui yra neatsiejama šios politikos dalis. Šaltinis: <https://orangeprojects.lt/lt/tikslai/Darnaus-vystymosi-darbotvarke>.

Horizontalusis prioritetas „Ugdantis regionas“

Horizontaliuoju prioritetu „Ugdantis regionas“ (toliau – Ugdantis regionas) akcentuojama švietimo ir mokslo sektoriaus, kaip būtino ir pamatinio veiksnio siekiant Regiono ekonominio augimo, svarba rengiant ir įgyvendinant KR SS. Taip pat šis horizontalusis prioritetas yra viena iš priemonių norint suderinti **verslo** (tinkama rinkos poreikius atitinkančių kvalifikuotų specialistų pasiūla, vietos inovacijų bazė, technologijų plėtra aukštesnės pridėtinės vertės produktams, paslaugoms kurti ir pan.), **vietos savivaldos** (Regiono ateities kūrėjų auginimas, profesinį gyvenimą planuojančių ir kuriančių gyventojų, kurie aktyviai dalyvautų Regiono gyvenime, pritraukimas ir išlaikymas, investuotojų pritraukimas pasiūlant tinkamą investicinę aplinką ir pan.), **gyventojų** (tinkamas išsilavinimas, pasiruošimas darbo rinkai, savirealizacija ir pan.) ir paties **švietimo ir mokslo sektoriaus** (aktyvus Regiono gyvenimo dalyvis, reagavimas į vykstančius pokyčius, paslaugų paklausos užtikrinimas, kokybiškų paslaugų teikimas ir pan.) interesus.

Norint pasiekti, kad Regiono švietimo sistema būtų tvariu pagrindu, kuriančiu klestinančią ir konkurencingą aplinką, siekiant ugdyti Regione sąmoningą, atvirą ir kuriantį žmogų, būtinas Regiono švietimo sistemos įgalinimas, jos subjektų sutelkimas – taip bus galima parengti prie ateities ekonomikos poreikių gebančių prisitaikyti specialistus.

Atsižvelgiant į Ugdančio regiono svarbą KR SS rodikliams pasiekti, KR SS įgyvendinimo pradžioje bus parengtas Ugdančio regiono veiksmų planas, dar kartą sutelkiant švietimo ir mokslo, verslo ir vietos valdžios sektorius bendriems Regiono iššūkiams spręsti. Šiame veiksmų plane numatytos priemonės tiesiogiai prisidės prie KR SS numatytų pokyčių, sustiprins joje suplanuotų priemonių įgyvendinimą. Siekiama, kad veiksmų plano įgyvendinimas tiesiogiai prisidėtų prie efektyvios visų pakopų švietimo, profesinio rengimo ir perkvalifikavimo, mokslo ir inovacijų sistemos, grįstos glaudžiu mokslo, verslo ir vietos savivaldos bendradarbiavimu, darbo jėgos mobilumu, pritraukimu ir išlaikymu, užtikrinimo.

KR SS

veiksmų planas

I Kryptis. Jūrinė ekonomika

Nr.	Tikslai, uždaviniai ir priemonės	Igyvendinimo stebėseną			Igyvendinimo pradžia, metai	Igyvendinimo pabaiga, metai	Priemonės koordinatoriaus (priemonės vykdytojai)	Preliminarus finansavimo poreikis (Eur) ir šaltiniai
		Rodiklis	Siektina 2025 m. reikšmė	Siektina 2030 m. reikšmė*				
I.1.	Tikslas. Pasiiekti, kad Klaipėdos regionas iki 2030 taptų moderniu ir patraukliu investicijoms jūrinės ekonomikos lyderiu Pietryčių Baltijoje							
I.1.1.	Uždavinys. Išvystyti jūrinės ekonomikos sektorių Klaipėdos regione ir įtvirtinti stiprų jūrinės ekonomikos centrą							
I.1.1.1	Priemonė. Jūrinės ekonomikos kaip nacionalinio prioriteto ir prioritetinės Klaipėdos regiono ekonominės plėtros srities įtvirtinimas	Papildyti Lietuvos sumaniųjų specializacijų sąrašą prioritetu „Jūrinė ekonomika“	1	1	2021	2023	AKR (KRPT)	-
		Į bendras Lietuvos jūrų pramonės šakinių asociacijų veiklas įtrauktų įmonių bei mokslo ir švietimo institucijų skaičius	15	30	2021	2030	KMTP	300 tūkst.; narių mokesčiai, ES lėšos
		Bendrų Lietuvos jūrinio klasterio projektų skaičius	5	12	2022	2030	LJK	4 mln.; ES lėšos
I.1.1.2	Priemonė. Naujojo ekonomikos sektoriaus – jūrinės vėjo energetikos išvystymas	Įsteigtas jūrinės vėjo energetikos klasteris (JVEK)	1	1	2021	2023	LJK	-
		JVEK narių skaičius	5	10	2021	2030	JVEK	50 tūkst.; narių įnašai
		Bendrų JVEK narių projektų skaičius	1	3	2022	2030	JVEK	3 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
I.1.1.3	Priemonė. Klaipėdos regiono logistikos ir technologijų pramonės konkurencingumo skatinimas	Investicijos į multimodalinio transporto infrastruktūrą: išvystytas vidaus vandenų kelias, plečiamas sausumos kelių transporto tinklas, geležinkelių mazgai, atitinkantys efektyvios krovos bei regiono verslo poreikius	200 mln. Eur	250 mln. Eur	2022	2030	KVJUD (savivaldybės, LG, VVKD, LAKD)	450 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos, valstybės lėšos
		Įkurtos naujos technologinės įmonės	2	5	2022	2030	LJK	10 mln.; privataus sektoriaus lėšos

I.1.2.	Uždavinys. Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste pradėti intensyviai kurti inovatyvias technologijas jūrinės ekonomikos poreikiams tenkinti							
I.1.2.1	Priemonė. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto infrastruktūros plėtra	Suformuotos ir parengtos naudojimui pietinės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto teritorijos	1	1	2025	2030	KVJUD	120 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos, valstybės lėšos
I.1.2.2	Priemonė. Žaliojo jūrų uosto koncepcijos įgyvendinimas	Parengta žaliojo jūrų uosto vystymo koncepcija	1	1	2021	2022	KVJUD	100 tūkst.; KVJUD lėšos
		Investicijos į žaliojo uosto infrastruktūrą – sumanius tinklus, elektros tiekimo, energijos generavimo, švrios krovos technologijas: įgyvendinti projektai	5	12	2021	2030	KVJUD	350 mln.; KVJUD lėšos, valstybės lėšos
I.1.2.3	Priemonė. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto inovacijų infrastruktūros ir startuolių paramos mechanizmo sukūrimas	Įkurtas jūrų uosto technologijų kompetencijų centras	1	1	2021	2023	KMTP (KU)	3 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Startuolių logistikos skaitmenizavimo srityje skaičius	5	20	2023	2030	KMTP (Klaipėda ID)	5 mln.; rizikos kapitalas, ES finansavimas
		Užsienio investuotojų, pritrauktų į uosto technologijų sritį, skaičius	2	5	2022	2030	Klaipėda ID (KMTP, KLEZ, KVJUD)	50 mln.; privataus sektoriaus
I.1.3.	Uždavinys. Išvystyti Lietuvos laivų statybos ir remonto sektorių į inovatyvią, konkurencingą, žaliojo kurso tikslus atliepiančią pramonės šaką.							
I.1.3.1	Priemonė. Jūrinio sektoriaus pramonės kaitos skatinimas „Industry 4.0“	Įgyvendinti gamybos modernizavimo projektai	10	15	2021	2030	KMTP (KU, KLEZ, LJK)	50 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
I.1.3.2	Priemonė. Investicijų į žaliąjį jūrinį transportą skatinimas	Įgyvendinti pažangūs valstybės poreikius užtikrinančių laivų viešieji pirkimai – „One of the Kind“ koncepcija	1	2	2022	2030	LJK	40 mln.; ES lėšos, valstybės valdomų įmonių kapitalas
I.1.3.3	Priemonė. Inovacijų ekosistemos plėtra	Įkurtos technologinės įmonės, pritrauktos į laivų statybos ir remonto sektorių orientuotos technologinės įmonės	3	6	2022	2030	Klaipėda ID (LJK, KU)	30 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
I.1.3.4	Priemonė. Jūrinio sektoriaus rezultatų analizė ir stebėseną	Sukurta jūrinio sektoriaus ekonominių rezultatų analizės ir stebėsenos sistema	1	1	2022	2030	KU (KVJUD)	0,5 mln.; ES lėšos

I.1.4.	Uždavinys. Išvystyti žuvininkystę Klaipėdos regione į tvarų ir aukštos kokybės mokslų grįstą sektorių							
I.1.4.1	Priemonė. Tvaraus žuvininkystės sektoriaus subalansavimas ir išvystymas ilgalaikiu periodu	Įmonių, dirbančių pagal išteklių būklę subalansuotų žvejybos pajėgumų principus, skaičius	5	10	2022	2030	LŽPGA	-
		Įgyvendintų projektų / tyrimų skaičius tvariam žuvininkystės sektoriaus vystymui	15	30	2021	2030	KU JTI (ŽJA)	800 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
I.1.4.2	Priemonė. Žuvininkystės sektoriaus kuriamos pridėtinės vertės augimo skatinimas	Naujų aukštos vertės žuvies produkcijos perdirbimo įmonių skaičius	1	3	2022	2030	LŽPGA	2 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Didesnės pridėtinės vertės produkcijos vertės padidėjimas procentais	20	50	2023	2030	LŽPGA	1 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
I.1.4.3	Priemonė. KU, kaip jūrinės bioekonomikos mokslo ir technologijų centro, lyderystės Pietryčių Baltijos regione įtvirtinimas	Aktyvių ir komerciškai sėkmingų akvakultūros ir jūrinių biotechnologijų atstovų skaičius LJK	3	8	2021	2030	LJK	-
		Inicijuotų jūrinių akvakultūrinių / bio technologinių projektų skaičius	1	2	2022	2030	KU JTI	500 tūkst.; ES lėšos

II Kryptis. Bioekonomika

Nr.	Tiksai, uždaviniai ir priemonės	Įgyvendinimo stebėseną			Įgyvendinimo pradžia, metai	Įgyvendinimo pabaiga, metai	Priemonės koordinatoriaus (priemonės vykdytojai)	Preliminarus finansavimo poreikis (Eur) ir šaltiniai
		Rodiklis	Siektina 2025 m. reikšmė	Siektina 2030 m. reikšmė*				
II.1.	Tikslas. Iki 2030 m. tapti lyderiaujančiu bioekonomikos regionu nacionaliniu ir Baltijos jūros makroregiono lygmeniu							
I.1.1.	Uždavinys. Skatinti tarpsektorinį bendradarbiavimą ir klasterizavimą							
II.1.1.1.	Priemonė. Klaipėdos regiono bioekonomikos tarybos, sudarytos iš vietos valdžios, verslo, mokslo ir nevyriausybinių sektoriaus atstovų, įsteigimas ir veiklos užtikrinimas	Veiksmų plano bioekonomikos krypties numatytų priemonių įgyvendinimo rezultatų pasiekimas	Pasiekti 2021–2025 m. numatytų priemonių įgyvendinimo rezultatai	Pasiekti 2021–2030 m. numatytų priemonių įgyvendinimo rezultatai	2021	2030	AKR (KRPT)	162 tūkst.; savivaldybių lėšos, kitų dalyvių lėšos
		Parengta Klaipėdos regiono bioekonomikos MTEPI programa, įtraukiant daugiau dalininkų ir ekspertų	1	1	2021	2022		
		Parengtos metinės Klaipėdos regiono bioekonomikos tarybos ataskaitos	5	10	2021	2030		
II.1.1.2.	Priemonė. Klasterių sukūrimas Regionui strategiškai svarbiose bioekonomikos srityse, t. y. agromaisto, mėlynosios bioekonomikos ir biogrįstos pramonės srityse, bei jų veiklos koordinavimas, sinergijos su LJK sukūrimas	Klasterių narių skaičius	Bent 10 narių iki 2023 m. pabaigos (bendras trijų klasterių narių skaičius)	Bent 20 narių, įskaitant užsienio organizacijas, iki 2030 m. pabaigos (bendras trijų klasterių narių skaičius – bent 60)	2023	2030	Klaipėda ID (KMTP, verslo asocijuotos struktūros, LJK)	864 tūkst.; savivaldybių lėšos steigimui, veiklos užtikrinimas per narystės mokestį, pritrauktos projektinės lėšos iš ES klasterius skatinančių programų, MITA priemonių
		Klasterių narių projektų skaičius	Bent 3	Bent 9	2023	2030		

		Aktyvių ir komerciškai sėkmingų akvakultūros ir jūrinių biotechnologijų atstovų skaičius Lietuvos jūriniame klasteryje	Bent 3	Bent 8	2023	2030	Klaipėda ID (KMTP, verslo asocijuotos struktūros, LJK)	864 tūkst.; savivaldybių lėšos steigimui, veiklos užtikrinimas per narystės mokestį, pritrauktos projekcinės lėšos iš ES klasterius skatinančių programų, MITA priemonių
II.1.2.	Uždavinys. Aktyviai dalyvauti bioekonomikos plėtra užsiimančių organizacijų veikloje ir pozicionuoti Klaipėdos regioną kaip bioekonomikos regioną							
II.1.2.1.	Priemonė. Dalyvavimas bioekonomikos plėtra užsiimančių Europos, regioninių ir nacionalinių organizacijų veikloje	Kiekvienais metais suformuluojamų dalyvavimo bioekonomikos plėtra užsiimančių organizacijų veikloje tikslų pasiekimas	Pasiekti 2021–2025 m. numatytų priemonių įgyvendinimo rezultatai	Pasiekti 2026–2030 m. suformuluoti tikslai	2023	2030	AKR (KRPT)	20 tūkst.; savivaldybių lėšos, kitų dalyvių lėšos, skirtos padengti narystės mokesčius
		Dalyvavimas visų lygių – Europos, regioninių ir nacionalinių – organizacijų veikloje	3	3	2023	2030		
II.1.2.2.	Priemonė. Tarptautinio renginio „Baltic Bioeconomy Summit“ organizavimas kas dvejus metus	Renginių skaičius	2	3	2021	2030	KU (KMPT)	680 tūkst.; savivaldybių lėšos, KU lėšos, KMTP lėšos, renginio rėmėjų lėšos, ES lėšos, valstybės lėšos, gali būti taikomas renginio dalyvio mokestis
		Renginių dalyvių skaičius	2022 m. (bandomasis) renginys – 100 dalyvių	2026 m. renginys – 600 dalyvių	2021	2030		
			2024 m. renginys – 300 dalyvių	2028 m. renginys – 800 dalyvių				
			-	2030 m. renginys – 1000 dalyvių				
II.1.2.3.	Priemonė. Virtualios platformos, kurioje teikiama informacija apie Klaipėdos regiono bioekonomiką, sukūrimas ir palaikymas	Virtualios platformos sukūrimas	1	1	2021	2023	AKR (KRPT)	410 tūkst.; savivaldybių lėšos, skirtos sukurti ir palaikyti virtualią platformą
		Užsiregistravusių ir bendras lankytojų skaičius	Platformos steigėjai nustato kasmet	Platformos steigėjai nustato kasmet	2022	2030		

II.1.3. Uždavinys. Skatinti bioekonomikos srities mokslinius tyrimus, inovacijas ir verslo plėtrą								
II.1.3.1.	Priemonė. Klaipėdos regiono bioekonomikos akseleratoriaus, apjungiančio Regione veikiančių MTEP, inovacijų ir verslo plėtros organizacijų kompetencijas, įsteigimas ir veiklos užtikrinimas	Įšvystytų inovacinių projektų skaičius	9–15	24–40	2023	2030	Klaipėdos regiono bioekonomikos taryba (KU, KMTP, Klaipėda ID, KLEZ, vietos verslo asocijuotos struktūros)	576 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos
		Moderuotų verslo subjektų skaičius (vienas verslo subjektas gali būti moderuojamas kelerius metus)	3–5 verslo subjektai kiekvienu metais	3–5 verslo subjektai kiekvienu metais				
II.1.3.2.	Priemonė. Inovacinių čekių tipo paramos bioekonomikos srities Regiono pažangioms įmonėms, įskaitant potencialius startuolius, teikimas (susijusi su II.1.3.1 priemone – viena iš Klaipėdos regiono bioekonomikos akseleratoriaus veiklų)	Gautų paraiškų skaičius (10–15 paraiškų per metus)	30–45	80–120	2023	2030	Klaipėdos regiono bioekonomikos akseleratorius (KMTP)	472 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos, galimybė didžiosioms Regiono įmonėms sukurti inovacinius čekius jų gamybos technologijoms vystyti ar inovacijoms diegti
		Projektų skaičius (įskaitant startuolių įsikūrimą (mažiausiai 5 projektai per metus))	15	40				
		Įsteigtų naujų įmonių skaičius (mažiausiai 1 per metus)	3	8				
II.1.3.3.	Priemonė. Sisteminga bioekonomikos plėtrai aktualių nacionalinių ir tarptautinių finansavimo priemonių stebėseną, galimų pareiškėjų Regione informavimas ir konsultavimas dėl paraiškų teikimo (susijusi su II.1.3.1 priemone – viena iš Klaipėdos regiono bioekonomikos akseleratoriaus veiklų)	Galimų pareiškėjų skaičius duomenų bazėje	Nustato akseleratoriaus dalinin-kai	Nustato akseleratoriaus dalinin-kai	2023	2030	Klaipėdos regiono bioekonomikos akseleratorius (Regiono veikiančios MTEP (KU JTI), inovacijų ir verslo plėtros organizacijos, asocijuotos verslo (žvejybos įmonių))	288 tūkst.; savivaldybių lėšos
		Suteiktų konsultacijų dėl paraiškų rengimo skaičius	Nustato akseleratoriaus dalinin-kai	Nustato akseleratoriaus dalinin-kai				
		Pateiktų paraiškų skaičiaus augimas	Nustato ma pagal ankstesnio laikotarpio rezultatus	Nustato ma pagal ankstesnio laikotarpio rezultatus				
		Patvirtintų paraiškų skaičiaus augimas	Nustato ma pagal ankstesnio laikotarpio rezultatus	Nustato ma pagal ankstesnio laikotarpio rezultatus				
		Pritrauktų projektinių lėšų augimas	Nustato ma pagal ankstesnio laikotarpio rezultatus	Nustato ma pagal ankstesnio laikotarpio rezultatus				
		Įgyvendintų projektų, įskaitant tyrimus, tvariam žuvininkystės sektoriaus vystymui skaičius	10	30 (projektų, pritrauktus 800 tūkst. Eur ES investicijų ir privataus kapitalo lėšų)				
		Inicijuotų jūrinių akvakultūrinių / biotechnologinių projektų skaičius	10	2 (projektai, pritraukę 500 tūkst.)				

II.1.3.4.	Priemonė. Industrinės doktorantūros studijų Regionui strategiškai svarbiose bioekonomikos srityse rėmimas (susijusi su II.1.3.1 priemone – viena iš Klaipėdos regiono bioekonomikos akceleratoriaus veiklų)	Įkurtos industrinės doktorantūros vietos (mažiausiai 2 studijų vietos per metus), doktorantų skaičius	6	16	2023	2030	Klaipėdos regiono bioekonomikos akceleratorius (KU)	160 tūkst.; privataus sektoriaus lėšos, ŠMSM lėšos, savivaldybių lėšos
II.1.3.5.	Priemonė. Modernaus mėlynosios bioekonomikos kompetencijų centro įvystymas, įgyvendinant Klaipėdos universiteto Jūros tyrimų instituto Žuvininkystės ir akvakultūros laboratorija	Modernizuota KU Jūros tyrimų instituto Žuvininkystės ir akvakultūros laboratorija	Pagal KU JTI ŽAL strategiją	Pagal KU JTI ŽAL strategiją	2021	2030	KU	1,1 mln.; KU JTI ŽAL strategijoje numatyti finansavimo šaltiniai
		Įgyvendintų akvakultūros ir (arba) jūrinių biotechnologijų srities tyrimų skaičius	6	15 (pritraukusių 3 mln. Eur ES investicijų)				
		Parengtų specialistų, Regione vystysiančių mėlynąją bioekonomiką, skaičius	15	35				
		Kiti KU JTI ŽAL strategijoje apibrėžti rodikliai	Pagal KU JTI ŽAL strategiją	Pagal KU JTI ŽAL strategiją				
II.1.4.	Uždavinys. Skatinti žiedinės bioekonomikos plėtrą							
II.1.4.1.	Priemonė. Industrinės simbiozės vystymo Klaipėdos regione galimybių studijos atlikimas	Atlikta galimybių studija	1	1	2021	2022	Klaipėdos regiono bioekonomikos	70 tūkst.; savivaldybių lėšos, asocijuotų verslo struktūrų lėšos
II.1.4.2.	Priemonė. Industrinės simbiozės kompetencijų centro įsteigimas ir veiklos užtikrinimas	Įsvystytų industrinės simbiozės projektų skaičius	0	5	2023	2030	Klaipėdos regiono bioekonomikos taryba / AKR (KU, KMTP, Klaipėda ID, KLEZ,	576 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos
		Pritrauktos investicijos	0	Bent 100 mln. Eur				
		Perdirbtų ir panaudotų biologiškai skaidžių atliekų dalis (KRATC, Regiono įmonių apklausos duomenys)	0	Nustatoma pagal atliktos studijos rezultatus				
II.1.5.	Uždavinys. Skatinti tvarų regiono biomasės išteklių panaudojimą ir iš jų pagamintų produktų realizavimą vietos rinkoje							
II.1.5.1.	Priemonė. Vietos ūkininkų, žuvininkystės ir akvakultūros įmonių interesų ir poreikių, susijusių su ekologine gamyba, vykdomos veiklos diversifikavimu ir AEI gamyba, tyrimo atlikimas ir rekomendacijų, apibrėžiančių galimus šių sričių vystymo regione sprendimus, parengimas	Atliktas tyrimas ir parengtos rekomendacijos	1	1	2021	2022	AKR, savivaldybės (regione veikiančios MTEP, inovacijų ir verslo plėtros organizacijos, asocijuotos verslo struktūros)	50 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos, valstybės lėšos

II.1.5.2.	Priemonė. Ekologinės gamybos metodus taikančių, diversifikuotų ir AEI generuojančių ūkių bei žuvininkystės ir akvakultūros įmonių skatinimo programos įgyvendinimas (organizuojami seminarai ūkininkams, žuvininkystės ir akvakultūros įmonėms ir kitų aktualių sričių verslininkams (iš maisto pramonės, energetikos sektoriaus, kt.) sprendimų, nustatytų įgyvendinant II.1.5.1 priemonę, pristatymui ir aptarimui, galimų bendradarbiavimo iniciatyvų apibrėžimui)	Ekologinių ūkių dalis (pagal ūkininkų skaičių ir naudojamų žemės ūkio naudmenų plotą, proc.) (VšĮ „Ekoagros“ duomenys)	0	Bent 25	2023	2027	Savivaldybės (regione veikiančios MTEP, inovacijų ir verslo plėtros organizacijos, asocijuotos verslo struktūros)	90 tūkst.; savivaldybių lėšos
		Vietos ūkininkų, žuvininkystės ir akvakultūros įmonių ir (arba) jų partnerių įgyvendintų AEI gamybos projektų skaičius	0	Nustatoma pagal atlikto tyrimo rezultatus				
		Vietinę žuvininkystės ir akvakultūros produkciją perdirbančių įmonių dalis (pagal įmonių skaičių ir panaudojamos produkcijos kiekį)	0	Nustatoma pagal atlikto tyrimo rezultatus				
II.1.5.3.	Priemonė. Platesnis žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijų taikymas vykdant savivaldybių, jų įstaigų ir įmonių viešuosius pirkimus	Žaliųjų viešųjų pirkimų, skaičiuojant pagal apibrėžtų prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų skaičių ir pagal vertę, kuriems taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, dalis, proc.	Ne mažiau nei 50	Ne mažiau nei 50	2022	2030	Savivaldybės	162 tūkst.; savivaldybių lėšos
II.1.5.4.	Priemonė. Trumpųjų maisto tiekimo grandinių kūrimas organizuojant maitinimo paslaugas Klaipėdos regiono viešosiose įstaigose (mokyklose, ligoninėse, kt.)	Atitinkamus kriterijus taikančių viešųjų įstaigų skaičius	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių	2022	2030	Savivaldybės	162 tūkst.; savivaldybių lėšos, asocijuotų verslo institucijų lėšos
		Pirkimų, kuriuose taikyti atitinkami kriterijai, dalis nuo visų ūkininkams, žuvininkystės ir akvakultūros įmonėms aktualių pirkimų, skaičiuojant pagal pirkimų skaičių ir pagal vertę	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių				
		Pirkimuose dalyvaujančių vietos ūkininkų, žuvininkystės ir akvakultūros įmonių skaičius	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių				
II.1.5.5. (i)	Priemonė. Gyventojų švietimas apie bioekonomiką (gyventojų informavimo kampanijos organizavimas kiekvienais metais)	Renginių (ar renginių ciklai) skaičius (kasmet po vieną)	4	9	2022	2030	Savivaldybės	432 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos, valstybės lėšos

II.1.5.5. (ii)	Priemonė. Gyventojų švietimas apie bioekonomiką (specialios neformaliojo švietimo programos mokiniams parengimas ir įgyvendinimas)	Parengta speciali neformaliojo švietimo programa mokiniams	1	1	2022	2030	Klaipėdos regiono bioekonomikos taryba (savivaldybės)	101 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos, valstybės lėšos
		Programą įgyvendinančių mokyklų ir neformaliojo švietimo įstaigų skaičius	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių				
		Programą išklausių mokinių skaičius	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių	Siektina reikšmė nustatoma savivaldybių				

Nr.	Tiksiai, uždaviniai ir priemonės	Įgyvendinimo stebėseną			Įgyvendinimo pradžia	Įgyvendinimo pabaiga	Priemonės koordinatorius (priemonės vykdytojai)	Preliminarus finansavimo poreikis (Eur) ir šaltiniai
		Rodiklis	Siektina 2025 m. reikšmė	Siektina 2030 m. reikšmė*				
III.1.	Tikslas. Stiprinti Klaipėdos regiono jūrinio ir pakrančių turizmo konkurencingumą vadovaujantis darnios plėtros principais							
III.1.1.	Uždavinys. Užtikrinti efektyvų Klaipėdos regiono, kaip turistinės vietovės, valdymą							
III.1.1.1.	Priemonė. Klaipėdos RTO sukūrimas ir veiklos tęstinumo užtikrinimas	Sukurta RTO, vnt.	1	1	2021	2030	AKR (savivaldybės ir Klaipėdos RTO, asocijuotos turizmo verslo struktūros)	5–7 mln.; savivaldybių lėšos, ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
III.1.1.2.	Priemonė. Klaipėdos RTO veiklos strategijos ir kasmetinių veiklos planų parengimas	Parengta strategija, vnt.	1	1	2022	2022	Klaipėdos RTO	Klaipėdos RTO veiklos užtikrinimo lėšos
		Parengtas veiksmų planas, vnt.	4	9	2022	2030		
III.1.1.3.	Priemonė. Turizmo rinkos ir vartotojų tyrimų atlikimas	Apklausų (tyrimų) skaičius, vnt.	3	5	2022	2029	Klaipėdos RTO	100 tūkst.; savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
III.1.1.4.	Priemonė. Nuolatinė infrastruktūros priemonių įgyvendinimo stebėseną	Stebėsenos ataskaita, vnt.	4	9	2021	2030	Klaipėdos RTO (savivaldybės)	Klaipėdos RTO veiklos užtikrinimo lėšos
III.1.2.	Uždavinys. Įgyvendinti Klaipėdos regiono turizmo srities suinteresuotų šalių bendradarbiavimo skatinimo priemones							
III.1.2.1.	Priemonė. Efektyvaus kruizinio turizmo vystymo skatinimo modelio, atsižvelgiant į darnaus turizmo principus ir kruizinio turizmu suinteresuotų šalių poreikius, sukūrimas	Pajamų iš kruizinio turizmo augimas, proc.	20	50	2023	2025	Klaipėdos turizmo ir kultūros informacijos centras (KVJUD, Klaipėdos RTO, savivaldybės, turizmo verslo atstovai)	Klaipėdos RTO veiklos užtikrinimo lėšos
III.1.2.2.	Priemonė. Bendradarbiavimo modelio su apgyvendinimo, maitinimo įstaigomis, kelionių organizatoriais ir agentūromis, traukos objektų valdytojais, informacijos centrais dėl paslaugų kokybės gerinimo, inovacijų diegimo ir įvaizdžio gerinimo sukūrimas	Sukurta modelis, vnt.	1	1	2022	2023	Klaipėdos RTO (asocijuotos turizmo verslo struktūros, TIC, turizmo verslo atstovai)	100 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Projektų skaičius	1	1	2023	2025		

III.1.2.3.	Priemonė. Bendradarbiavimo su Klaipėdos regiono švietimo ir mokymo įstaigomis modelio sukūrimas, stiprinant turizmo specialistų kompetencijas ir užtikrinant turizmo rinkos poreikius	Sukurtas modelis, vnt.	1	1	2022	2024	Klaipėdos RTO (KU, KVK, asocijuotos turizmo verslo struktūros)	150 tūkst.; ES lėšos, valstybės lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Programų skaičius	1	2	2025	2030		
III.1.2.4.	Priemonė. Bendradarbiavimo modelio su jūrinio turizmo verslo atstovais dėl paslaugų kokybės gerinimo, inovacijų diegimo ir įvaizdžio gerinimo sukūrimas	Sukurtas modelis, vnt.	1	1	2022	2024	Klaipėdos RTO (TIC, turizmo verslo atstovai)	30 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Programų skaičius	1	1	2025	2030		
III.1.2.5.	Priemonė. Bendradarbiavimo modelio su vietos lygmens turizmo paslaugų teikėjais (gidais, privataus apgyvendinimo atstovais, NVO, kultūros organizacijomis ir kt.) dėl paslaugų kokybės gerinimo ir pridėtinės vertės kūrimo sukūrimas	Projektų skaičius	2	4	2023	2030	Klaipėdos RTO (TIC, turizmo verslo atstovai, viešojo sektoriaus organizacijos)	30 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
III.1.2.6.	Priemonė. Teminių turizmo klasterių, kurių veiklos apimtų bendrų produktų kūrimą, pardavimus, rinkodaros priemonių įgyvendinimą, kūrimosi skatinimas	Klasterių skaičius	3	5	2024	2030	Klaipėdos RTO (TIC, turizmo verslo atstovai, viešojo ir privataus sektoriaus organizacijos)	100 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Projektų skaičius	3	5	2024	2030		
III.1.3.	Uždavinys. Kurti išskirtinį Klaipėdos regiono darnaus jūrinio ir pakrančių turizmo įvaizdį ir kryptingai vykdyti turizmo rinkodaros veiklą							
III.1.3.1.	Priemonė. Užsienio turizmo rinkų analizės atlikimas vykdant rinkų kaštų ir naudos vertinimą; tikslinių užsienio rinkų atranka	Parengta kaštų ir naudos vertinimo ataskaita, vnt.	1	2	2022	2022	Klaipėdos RTO	Klaipėdos RTO veiklos užtikrinimo lėšos
		Tikslinių užsienio rinkų skaičius	2	4	2023	2030		
III.1.3.2.	Priemonė. Kompleksinės rinkodaros tikslinėse užsienio rinkose įgyvendinimas	Reklamos kampanijų skaičius	10	20	2023	2030	Klaipėdos RTO	2 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Turistų skaičiaus iš tikslinių rinkų augimas, proc.	30	70	2023	2030		
		Turistų nakvynių skaičiaus iš tikslinių rinkų augimas, proc.	50	90	2023	2030		
III.1.3.3.	Priemonė. Regiono turizmo rinkodaros ir komunikacijos strategijos parengimas	Parengta strategija, vnt.	1	2	2022	2026	Klaipėdos RTO	30 tūkst.; Klaipėdos RTO veiklos užtikrinimo lėšos, ES lėšos

III.1.3.4.	Priemonė. Reklamos kampanijų vietos ir užsienio rinkose (turistų pritraukimui ir sezoniško mažinimui) įgyvendinimas	Reklamos kampanijų skaičius	6	15	2023	2030	Klaipėdos RTO (TIC)	500 tūkst.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Vietinių turistų skaičiaus augimas, proc.	20	40	2023	2030		
		Užsienio turistų skaičiaus augimas, proc.	30	70	2023	2030		
III.1.3.5.	Priemonė. Klaipėdos regiono turizmo platformos sukūrimas	Platformų skaičius	1	1	2022	2023	Klaipėdos RTO	50 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos
III.1.4.	Uždavinys. Vystyti bendrus Klaipėdos regiono jūrinio ir pakrančių turizmo produktus							
III.1.4.1.	Priemonė. Klaipėdos regiono jūrinio ir pakrančių turizmo produktų (kruizų, pramoginių laivų ir jachtų, paplūdimių, dviračių, vandens, pėsčiųjų turizmas) audito atlikimas	Produktų audito ataskaitų skaičius	6	6	2021	2025	Klaipėdos RTO (AKR, TIC)	Klaipėdos RTO veiklos užtikrinimo lėšos
III.1.4.2.	Priemonė. Jūrinio turizmo produkto sukūrimas ir populiarinimas	Turizmo produktų skaičius	1	1	2024	2025	Klaipėdos RTO (TIC)	100 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	1	3	2025	2030		
III.1.4.3.	Priemonė. Paplūdimių ir pramogų jūros pakrantėse produkto sukūrimas ir populiarinimas	Turizmo produktų skaičius	1	1	2022	2022	Klaipėdos RTO (TIC)	50 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	1	2	2023	2030		
III.1.4.4.	Priemonė. Dviračių turizmo produktų sukūrimas ir „EuroVelo“ trasos populiarinimas	Turizmo produktų skaičius	1	2	2022	2023	Klaipėdos RTO (TIC)	100 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	2	4	2023	2030		
III.1.4.5.	Priemonė. Vandens turizmo produktų sukūrimas ir populiarinimas	Turizmo produktų skaičius	1	2	2023	2024	Klaipėdos RTO (TIC)	30 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	1	2	2024	2030		
III.1.4.6.	Priemonė. Pėsčiųjų turizmo produktų sukūrimas ir populiarinimas	Turizmo produktų skaičius	2	6	2022	2023	Klaipėdos RTO (TIC)	150 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	3	5	2023	2030		
III.1.4.7.	Priemonė. Pavieniams (solo) keliautojams ir lėtajam turizmui skirtų turistinių maršrutų Klaipėdos regione sukūrimas	Turizmo produktų skaičius	2	6	2022	2023	Klaipėdos RTO (TIC)	30 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	1	2	2023	2030		
III.1.4.8.	Priemonė. Nišinio (ornitologinio, gastrominio, nardymo ir kt.) ir kultūrinio turizmo (kultūros kelių) produktų sukūrimas ir populiarinimas	Turizmo produktų skaičius	3	7	2023	2025	Klaipėdos RTO (TIC, viešojo ir privataus turizmo sektoriaus)	30 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	3	5	2023	2025		

III.1.4.9.	Priemonė. Užsienio rinkoms skirtų komercinių turizmo pasiūlymų (paketų) sukūrimas (nakvynė, maitinimas, ekskursijos ir kt.) bendradarbiaujant su kelionių organizatoriais, agentūromis ir informacijos centrais	Turizmo pasiūlymų (paketų) skaičius	5	10	2022	2030	Klaipėdos RTO (TIC)	30 tūkst.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Reklamos kampanijų skaičius	5	10	2023	2030		
III.1.5.	Uždavinys. Sukurti patrauklią turizmo aplinką vadovaujantis Klaipėdos regiono turizmo infrastruktūros plėtros prioritetais ir darnios plėtros principais**							
III.1.5.1.	Priemonė. Dviračių turizmo tinklo plėtra	Naujų dviračių takų įrengimas / esamų atnaujinimas, km	N. d.	N. d.	2021	2030	Savivaldybės (Klaipėdos RTO)	ES lėšos, savivaldybių lėšos, valstybės lėšos
		Sukurtas dviračių dalijimosi ir nuomos sistemos punktų modelis, vnt.	N. d.	N. d.				
		Dviračių dalijimosi ir nuomos sistemos punktų plėtra, proc.	30	70				
III.1.5.2.	Priemonė. Kruizinių laivų turizmo infrastruktūros plėtra	Sukurtų (atnaujintų) objektų skaičius	N. d.	N. d.	2021	2030	Savivaldybės (KVJUD, Klaipėdos RTO)	ES lėšos, savivaldybių lėšos, valstybės lėšos
		Projektų skaičius	N. d.	N. d.				
III.1.5.3.	Priemonė. Keltų infrastruktūros plėtra ir naujų keltų kryptių vystymas	Sukurtų (atnaujintų) objektų skaičius	N. d.	N. d.	2021	2030	Savivaldybės (Klaipėdos RTO)	ES lėšos, savivaldybių lėšos, valstybės lėšos
		Projektų skaičius	N. d.	N. d.				
III.1.5.4.	Priemonė. Naujų turizmo traukos objektų ir infrastruktūros kūrimas	Sukurtų (atnaujintų) objektų skaičius	N. d.	N. d.	2021	2030	Savivaldybės (Klaipėdos RTO)	ES lėšos, savivaldybių lėšos, valstybės lėšos
		Projektų skaičius	N. d.	N. d.				
III.1.5.5.	Priemonė. Mėlynosios vėliavos paplūdimių plėtra	Sukurtų (atnaujintų) objektų skaičius	N. d.	N. d.	2021	2030	Savivaldybės (Klaipėdos RTO)	ES lėšos, savivaldybių lėšos, valstybės lėšos
		Projektų skaičius	N. d.	N. d.				
III.1.5.6.	Priemonė. Laivybos plėtra ir išorės vidaus vandenyse (uostų, krantinių rekonstrukcija ir statybos darbai, reguliarus laivų ir keltų grafikas)	Sukurtų (atnaujintų) objektų skaičius	N. d.	N. d.	2021	2030	Savivaldybės (Klaipėdos RTO)	ES lėšos, savivaldybių lėšos, valstybės lėšos
		Projektų skaičius	N. d.	N. d.				

IV Kryptis. Pažangios pramonės ekonomika

Nr.	Tikslai, uždaviniai ir priemonės	Įgyvendinimo stebėseną			Įgyvendinimo pradžia, metai	Įgyvendinimo pabaiga, metai	Priemonės koordinatoriaus (priemonės vykdytojai)	Preliminarus finansavimo poreikis (Eur) ir šaltiniai
		Rodiklis	Siektina 2025 m. reikšmė	Siektina 2030 m. reikšmė*				
IV.1.	Tikslas. Vystyti pažangiais sprendimais grįstą tarptautiniu mastu konkurencingą Klaipėdos regiono pramonę							
IV.1.1.	Uždavinys. Skatinti skaitmeninę pramonės transformaciją							
IV.1.1.1.	Priemonė. Regioninio skaitmenio inovacijų centro stiprinimas šiose srityse: kompetencijos, infrastruktūra, tarptautinė tinklaveika	Regioninio skaitmeninių inovacijų centro paslaugomis pasinaudojusių ir skaitmenines technologijas įdiegusių Klaipėdos regiono pramonės įmonių skaičius (šaltinis: regioninio skaitmeninių inovacijų centro veiklos ataskaita)	300	600	2021	2030	BSIC (KU, KMTP, savivaldybės)	5 mln.; ES lėšos
IV.1.1.2.	Priemonė. Pramonės įmonių darbuotojų technologinių / skaitmeninių kompetencijų ir įgūdžių stiprinimas	Klaipėdos regiono pramonės įmonės, kurių darbuotojai sustiprino technologines / skaitmenines kompetencijas ir įgūdžius (šaltinis: įmonių apklausa)	3000	5000	2021	2030	KU (BSIC, Klaipėdos verslo kolegija, KMTP, verslo asociacijos)	5 mln.; ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
IV.1.1.3.	Priemonė. Skaitmeninių technologijų pramonės sektoriuje diegimo paskatų sistemos regione sukūrimas ir įgyvendinimas	Sukurta skaitmeninių technologijų pramonės sektoriuje diegimo paskatų sistema (šaltinis: sistemos funkcionavimo ataskaita)	1	1	2021	2022	Savivaldybės (KMTP, BSIC)	100 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos
		Paskatų sistema pasinaudojusių pramonės įmonių skaičius (šaltinis: sistemoje dalyvaujančių subjektų ataskaitos)	400	800	2021	2030	Savivaldybės (KMTP, BSIC)	3 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos
IV.1.1.4.	Priemonė. Regiono pramonės sektoriaus skaitmeninio progreso vertinimo ir stebėsenos sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas	Sukurta ir veikianti regiono pramonės sektoriaus skaitmeninio progreso vertinimo ir stebėsenos sistema (šaltinis: stebėsenos įgyvendinimo ataskaita)	1	1	2021	2030	AKR (savivaldybės)	0,5 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos
IV.1.2.	Uždavinys. Skatinti su jūrine ir bioekonomika susijusių pažangių pramonės įmonių plėtrą							
IV.1.2.1.	Priemonė. Finansinio instrumento (pvz., čekių), skatinančio bendrų verslo ir mokslo MTEPI projektų pagal tarptautines MTEPI programas inicijavimą ir įgyvendinimą, sukūrimas	Su jūrine ekonomika ir bioekonomika susijusio pažangios pramonės sektoriaus išlaidos MTEPI (šaltinis: įmonių apklausa)	5 mln. Eur	10 mln. Eur	2021	2030	KMTP (Savivaldybės)	10 mln.; savivaldybių lėšos; ES lėšos, kiti tarptautiniai fondai

IV.1.2.2.	Priemonė. Pramonės įmonių iniciatyvų, kuriomis diegiamos didelę pridėtinę vertę kuriančios technologijos, kūrimas siekiant perėjimo prie pažangios gamybos	Su jūrine ekonomika ir bioekonomika susijusios pramonės įmonių, įdiegusių didelę pridėtinę vertę kuriančias technologijas, dalis proc. (šaltinis: įmonių apklausa)	25	50	2021	2030	Savivaldybės (KMTP)	2,5 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos
IV.1.2.3.	Priemonė. Paskatų sistemos pramonės sektoriaus tarptautiniam įtinklinimui (integracijai į strategines vertės kūrimo grandines, inovacijų partnerystes, tarptautines MTI srities programas) sukūrimas ir įgyvendinimas	Su jūrine ekonomika ir bioekonomika susijusio pažangios pramonės sektoriaus eksporto apimtys (šaltinis: įmonių apklausa)	4 mln. Eur	10 mln. Eur	2021	2030	KMTP (AKR, savivaldybės, Klaipėda ID)	1 mln.; ES lėšos, kiti tarptautiniai fondai
IV.1.2.4.	Priemonė. Sąlygų pritraukti potencialių aukštos kvalifikacijos darbuotojų į pramonės sektorių (pvz., finansinė parama, dalinis ar bendras persikėlimo išlaidų dengimas, būsto lengvatos, užsieniečių pritraukimo sistema, tyrėjų darbo vietos ir pan.) sudarymas	Aukštos kvalifikacijos darbuotojų skaičius su jūrine ekonomika ir bioekonomika susijusiame pažangios pramonės sektoriuje (šaltinis: įmonių apklausa)	3000	5000	2021	2030	Savivaldybės (Klaipėda ID)	1,2 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos

Nr.	Tiksiai, uždaviniai ir priemonės	Įgyvendinimo stebėseną			Įgyvendinimo pradžia, metai	Įgyvendinimo pabaiga, metai	Priemonės koordinatorių (priemonės vykdytojai)	Preliminarus finansavimo poreikis (Eur) ir šaltiniai
		Rodiklis	Siektina 2025 m. reikšmė	Siektina 2030 m. reikšmė*				
V.1.	Tikslas. Didinti paslaugų ekonomikos dalį Klaipėdos regione užtikrinant būtinausias prielaidas tvariam Klaipėdos regiono konkurencingumui ir plėtrai							
V.1.1.	Uždavinys. Pritraukti aukštos kvalifikacijos darbo jėgą ir talentus pagal Regiono specializacijos kryptis							
V.1.1.1.	Priemonė. Klaipėdos regiono prekės ženklo, atliepančio geriausios vietos gyventi ir dirbti identitetą, sukūrimas ir rinkodaros / komunikacijos kampanijos su priemonių planu ir stebėsenos rodikliais parengimas ir vykdymas	Sukurtas Klaipėdos regiono prekės ženklas, vnt.	1	1	2022	2022	Klaipėdos RTO (AKR, savivaldybės)	20 tūkst.; ES lėšos, savivaldybių lėšos
		Parengta tęstinė rinkodaros kampanija (su priemonių planu ir stebėsenos rodikliais), vnt.	1	1	2023	2024	AKR (Klaipėdos RTO, Klaipėda ID, savivaldybės)	0,5 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Įgyvendinta tęstinė rinkodaros kampanija (su priemonių planu ir stebėsenos rodikliais), proc.	10	100	2024	2030		
V.1.1.2.	Priemonė. Tikslinių aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo į Klaipėdos regioną programos parengimas ir įgyvendinimas	Parengta aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo programa, vnt.	1	1	2022	2023	AKR (Klaipėda ID, savivaldybės)	0,5 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Įgyvendinta aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo programa, proc.	25	100	2023	2030		
V.1.1.3.	Priemonė. Paskatų sistemos kurti aukštos kvalifikacijos ir pridėtinės vertės darbo vietas pagal regiono specializacijos kryptis sukūrimas ir įgyvendinimas	Sukurta paskatų sistema, vnt.	1	1	2023	2030	Savivaldybės (AKR)	5 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Naujų aukštos kvalifikacijos ir pridėtinės vertės darbo vietų dalis, proc.	10	50	2024	2030		
V.1.2.	Uždavinys. Regiono mastu vykdyti sinchronizuotą urbanistinę nekilnojamojo turto ir su juo susijusios infrastruktūros plėtrą							
V.1.2.1.	Priemonė. Vieningos Klaipėdos regiono gyvenamojo būsto plėtros vizijos ir rekomendacijų savivaldybėms parengimas	Parengta gyvenamojo būsto plėtros regione kompleksinė plėtros vizija ir rekomendacijos, kompl.	1	1	2024	2026	AKR (savivaldybės, nekilnojamojo turto vystytojai)	150 tūkst.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
V.1.2.2.	Priemonė. Vieningos Klaipėdos regiono komercinio nekilnojamojo turto plėtros vizijos ir rekomendacijų savivaldybėms parengimas	Parengta komercinio nekilnojamojo turto plėtros regione kompleksinė vizija ir rekomendacijos, kompl.	1	1	2024	2025	AKR (savivaldybės, nekilnojamojo turto vystytojai)	150 tūkst.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos

V.1.2.3.	Priemonė. Galimybių studijos su rekomendacijomis vasaros biuro ir laikinų darbo vietų erdvių plėtrai Klaipėdos regione parengimas (vietos ir užsienio darbuotojams)	Vasaros biuro ir laikinų darbo vietų galimybių studija ir rekomendacijos plėtrai, kompl.	1	1	2022	2023	AKR (savivaldybės, nekilnojamojo turto vystytojai)	20 tūkst.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
V.1.3.	Uždavinys. Užtikrinti patogų regiono pasiekiamumą ir judumą jo viduje							
V.1.3.1.	Priemonė. Klaipėdos regiono pasiekiamumo ir judumo jo viduje įvairiomis transporto rūšimis situacijos analizės ir vystymo veiksmų plano parengimas	Parengta Klaipėdos regiono pasiekiamumo įvairiomis transporto rūšimis situacijos analizė ir veiksmų planas, kompl.	1	1	2022	2024	AKR (savivaldybės, Klaipėdos regiono viešojo transporto paslaugų teikėjai, Klaipėdos RTO, KVJUD)	2 mln.; savivaldybių lėšos, Klaipėdos regiono viešojo transporto paslaugų teikėjų lėšos
Įgyvendintas Klaipėdos regiono pasiekiamumo įvairiomis transporto rūšimis veiksmų planas, proc.		10	90	2024	2030			
Sukurtas tikslinis efektyvus regiono pasiekiamumo finansavimo mechanizmas siekiant pritraukti skrydžių ir vandens transporto linijų: naujų skrydžių kryptių skaičius		2	5	2021	2030			
Keltų kryptių skaičius		2	4	2021	2030			
Keleivių skaičiaus augimas, proc.		20	50	2021	2030			
V.1.3.2.	Priemonė. Transporto taršos mažinimo rekomendacijų ir paskatų sistemos regione sukūrimas ir įgyvendinimas	Sukurta transporto taršos mažinimo paskatų sistema su rekomendacijomis, kompl.	1	1	2022	2023	Savivaldybės (Klaipėdos regiono viešojo transporto paslaugų teikėjai)	5 mln.; savivaldybių lėšos, Klaipėdos regiono viešojo transporto paslaugų tiekėjų lėšos, ES lėšos, valstybės lėšos
Įgyvendintų transporto taršos mažinimo priemonių (iniciatyvų) skaičius		30	70	2023	2030			
V.1.3.3.	Priemonė. Ekologiško transporto plėtrai palankios infrastruktūros rekomendacijų ir priemonių plano parengimas	Parengtas ekologiško transporto infrastruktūros plėtros rekomendacijų ir priemonių planas, kompl.	1	1	2022	2023	Savivaldybės (Klaipėdos regiono viešojo transporto paslaugų teikėjai, AKR)	2 mln.; savivaldybių lėšos, ES lėšos
Įgyvendintas ekologiško transporto infrastruktūros plėtros priemonių planas, proc.		25	100	2023	2030			

V.1.4. Uždavinys. Skatinti investicijas į paslaugų ekonomikos ir verslo plėtrą pagal specializacijos kryptis Klaipėdos regione								
V.1.4.1.	Priemonė. Užsienio investicijų pritraukimo (darbo vietų kūrimo) į Klaipėdos regioną kampanijos parengimas ir vykdymas	Parengta tęstinė rinkodaros kampanija su priemonių planu, vnt.	1	1	2023	2024	AKR (Klaipėda ID, savivaldybės, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, KLEZ)	5 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Įgyvendinta tęstinė rinkodaros kampanija su priemonių planu, proc.	10	100	2024	2030		
V.1.4.2.	Priemonė. Paslaugų centrų į Klaipėdos regioną pritraukimas (ypač pirmenybę teikiant veikiantiems pagal regiono specializacijos kryptis)	Į Klaipėdos regioną pritraukti nauji paslaugų centrai, vnt.	2	6	2022	2030	Klaipėda ID (savivaldybės, AKR)	500 tūkst.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
V.1.4.3.	Priemonė. Paskatų sistemos paslaugų ekonomikos ir kūrybinių industrijų srityse sukūrimas ir įgyvendinimas	Sukurta paskatų sistema, vnt.	1	1	2023	2024	Savivaldybės (AKR)	3 mln.; ES lėšos, savivaldybių lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Paskatų sistema pasinaudojusių subjektų skaičius	20	120	2024	2030		
V.1.4.4.	Priemonė. Jaunų įmonių (startuolių) verslų vystymo akseleravimo struktūrizuotos programos paslaugų ekonomikos ir kūrybinių industrijų srityse parengimas ir įgyvendinimas	Parengta akseleravimo programa, vnt.	1	1	2021	2022	KMPT (savivaldybės)	6 mln.; savivaldybių lėšos, valstybės lėšos, ES lėšos, privataus sektoriaus lėšos
		Akseleravimo programos dalyvių skaičius, vnt.	180	600	2022	2030		
V.1.5. Uždavinys. Didinti viešojo valdymo ir viešųjų paslaugų kokybę								
V.1.5.1.	Priemonė. Viešojo sektoriaus paslaugų kokybės stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas	Sukurta viešojo sektoriaus paslaugų kokybės stebėsenos ir vertinimo sistema, vnt.	1	1	2021	2023	Savivaldybės (AKR)	100 tūkst.; savivaldybių lėšos, ES lėšos
		Viešojo sektoriaus paslaugų kokybės ir vertinimo sistemoje numatytų rodiklių stebėsenos vykdymas, proc.	100	100	2022	2030		
V.1.5.2.	Priemonė. Viešojo administravimo specialistų kvalifikacijos klientų patirties valdymo ir aptarnavimo srityse kėlimas	Kvalifikacijos kėlimo programose dalyvavę viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų specialistai, proc.	20	80	2022	2030	Savivaldybės (AKR)	1 mln.; savivaldybių lėšos, valstybės lėšos, ES lėšos
V.1.5.3.	Priemonė. Administracinės naštos verslui mažinimo priemonių plano regione (kuriant regiono išskirtinumą ir patrauklumą) parengimas	Parengtas regioninis administracinės naštos apimčių mažinimo priemonių planas, vnt.	1	1	2023	2024	Savivaldybės (KMTP)	50 tūkst.; savivaldybių lėšos, valstybės lėšos, ES lėšos
		Įgyvendintas regioninis administracinės naštos apimčių mažinimo priemonių planas, proc.	10	100	2024	2030		
V.1.5.4.	Priemonė. Viešojo sektoriaus paslaugų skaitmenizavimo audito ir rekomendacijų Regiono savivaldybėms parengimas	Atliktas viešojo sektoriaus paslaugų skaitmenizavimo auditas ir parengtos rekomendacijos, kompl.	1	1	2023	2024	AKR (savivaldybės)	120 tūkst.; savivaldybių lėšos, valstybės lėšos, ES lėšos

* Skaičiuojama kaupiamuoju būdu.

** Rodikliai ir lėšų poreikis gali būti patikslintas tik atlikus produktų auditą pagal III.1.4. uždavinio priemones.

Krypčių tikslų pasiekimo vertinimo kriterijai

I Kryptis. Jūrinė ekonomika			
I.1. Tikslas. Pasiekti, kad Klaipėdos regionas iki 2030 m. taptų moderniu ir patraukliu investicijoms jūrinės ekonomikos lyderiu Pietryčių Baltijos regione			
Nr.	I krypties tikslo pasiekimo vertinimo rodikliai	Siektina reikšmė 2025 m.	Siektina reikšmė 2030*
R.I.1.	Dėl jūrinės ekonomikos sektoriaus išvystymo išaugusi Lietuvos BVP vertė, proc.	-	5–10
R.I.2.	Dėl sukurtų pažangių technologijų jūrinės ekonomikos poreikiams tenkinti išaugusi Klaipėdos regione sukuriama BVP vertė, proc.	-	15
R.I.3.	Kuriant pažangius produktus ir paslaugas išaugusi Klaipėdos regiono laivų statybos ir remonto sektoriaus apyvarta, proc. (šaltinis: jūrinio sektoriaus ekonominių duomenų analizės ir stebėsenos sistema)	15	30
R.I.4.	Klaipėdos regione išaugintos aukštesnės vertės žuvies produkcijos dalis, susijusi su kasdieniu žuvies ir jūros gėrybių vartojimu, proc.	-	50

II Kryptis. Bioekonomika			
II.1. Tikslas. Iki 2030 m. tapti lyderiaujančiu bioekonomikos regionu nacionaliniu ir Baltijos jūros makroregiono lygmeniu			
Nr.	II krypties tikslo pasiekimo vertinimo rodikliai	Siektina reikšmė 2025 m.	Siektina reikšmė 2030*
R.II.1.	Bioekonomikos sektoriuose sukuriama BVP vidutinis metinis augimo tempas, proc.	-	> 3,5 vidutinis metinis augimo tempas 2021–2030 m.
R.II.2.	Dirbančiųjų bioekonomikos sektoriuose skaičiaus augimas, proc.	-	> 0 lyginant su 2023 m., kai pradedama įgyvendinti daugiau priemonių

III Kryptis. Darnus jūrinis ir pakrančių turizmas			
III.1. Tikslas. Stiprinti Klaipėdos regiono jūrinio ir pakrančių turizmo konkurencingumą, vadovaujantis darnios plėtros principais			
Nr.	III krypties tikslo pasiekimo vertinimo rodikliai	Siektina reikšmė 2025 m.	Siektina reikšmė 2030*
R.III.1.	Turistų pasitenkinimo indeksas, proc.	80	95
R.III.2.	Regiono žinomumo rodiklis, proc.	80	95
R.III.3.	Turistų išlaidų didėjimas, proc.	50	90
R.III.4.	Turistų nakvynių skaičiaus augimas, proc.	50	90

IV Kryptis. Pažangios pramonės ekonomika

IV.1.	Tikslas. Vystyti pažangiais sprendimais grįstą tarptautiniu mastu konkurencingą Klaipėdos regiono pramonę		
Nr.	IV krypties tikslo pasiekimo vertinimo rodikliai	Siektina reikšmė 2025 m.	Siektina reikšmė 2030*
R.IV.1	Klaipėdos regiono apdirbamosios pramonės sektoriaus sukuriama pridėtinė vertė, tenkanti vienam darbuotojui per metus, Eur	30 tūkst.	35 tūkst.
R.IV.2.	Klaipėdos regiono pažangios pramonės įmonių dalis palyginti su visa pramone, proc.	30	50

V Kryptis. Paslaugų ekonomika

V.1.	Tikslas. Didinti paslaugų ekonomikos dalį Klaipėdos regione užtikrinant būtinas prielaidas tvariam Klaipėdos regiono konkurencingumui ir plėtrai		
Nr.	V krypties tikslo pasiekimo vertinimo rodikliai	Siektina reikšmė 2025 m.	Siektina reikšmė 2030*
R.V.1.	Klaipėdos regiono BVP išaugimas, proc.	-	6
R.V.2.	Dirbančiųjų skaičiaus Klaipėdos regione išaugimas, proc.	-	3
R.V.3.	Aukštos pridėtinės vertės ir kvalifikacijos darbo vietų skaičiaus išaugimas, proc.	-	> 5 palyginti su Lietuvos vidurkiu
R.V.4.	Disponuojamų pajamų vienam namų ūkio nariui išaugimas, proc.	-	> +1 punktas palyginti su Lietuvos vidurkiu
R.V.5.	Pasitenkinimo viešojo sektoriaus paslaugomis rodiklis (angl. „net promoter score“), proc.	-	Augimas >10 nuo stebėsenos pradžios 2023 m.

* Skaičiuojama kaupiamuoju būdu.

Įgyvendinimo procesas

KR SS įgyvendinimo procesą sudaro šie elementai:

- KR SS įgyvendinimas
- KR SS įgyvendinimo stebėseną
- KR SS viešinimas

KR SS strateginių politinių sprendimų lygmuo

Asociacijos „Klaipėdos regionas“ visuotinis narių susirinkimas (toliau – AKR VNS), Klaipėdos regiono plėtros taryba (toliau – KRPT)

KR SS įgyvendinimo priežiūros lygmuo

KR SS įgyvendinimo priežiūros darbo grupė (toliau – ĮPDG) (sudaryta iš Regiono savivaldybių administracijų vadovų ir (arba) Regiono savivaldybių administracijos darbuotojų, atsakingų už strateginį planavimą savivaldybėse, Krypčių įgyvendinimo koordinatorių (toliau – Krypčių koordinatoriai), AKR

KR SS įgyvendinimo koordinavimo lygmuo

AKR

KR SS įgyvendinimo lygmuo

Krypčių koordinatoriai, Krypčių įgyvendinimui numatytų priemonių (toliau – Priemonė) koordinatoriai (toliau – Priemonių koordinatoriai), Priemonių vykdytojai, atsakingi už atskirų veiksmų vykdymą įgyvendinant Priemones

KR SS įgyvendinimo proceso dalyviai ir jų funkcijos

AKR VNS:

- tvirtina KR SS;
- tvirtina ĮPDG;
- tvirtina KR SS patikslintus dokumentus;
- tvirtina Krypčių koordinatorius;
- tvirtina Programas ir jų pakeitimus;
- išklauso informaciją apie KR SS įgyvendinimą (susipažįsta su ataskaitomis), teikia pasiūlymus dėl tolesnio KR SS įgyvendinimo.

KRPT:

- tvirtina KR SS;
- tvirtina KR SS patikslintus dokumentus;
- išklauso informaciją apie KR SS įgyvendinimą (susipažįsta su ataskaitomis), teikia pasiūlymus dėl tolesnio KR SS įgyvendinimo.

ĮPDG:

- tvirtina Programų rengimui sudaromų darbo grupių (toliau – DG) sudėtį (esant poreikiui);
- svarsto Programų projektus;
- teikia Programas ir jų patikslintus dokumentus tvirtinti AKR VNS;
- tvirtina DG darbo reglamentus;
- išklauso informaciją apie KR SS įgyvendinimą (susipažįsta su ataskaitomis), teikia pasiūlymus dėl tolesnio KR SS įgyvendinimo;
- teikia KR SS įgyvendinimo ataskaitas AKR VNS ir KRPT;
- pagal kompetenciją sprendžia einamuosius KR SS įgyvendinimo klausimus;
- kreipiasi į atskiras institucijas, kad būtų sutelktos finansinės priemonės Krypčių įgyvendinimui;
- užtikrina, kad į savivaldybių strateginius planus būtų perkeliamos KR SS įgyvendinimo nuostatos.

AKR:

- teikia KR SS tvirtinti AKR VNS ir KRPT;
- atsakinga už KR SS įgyvendinimo koordinavimą bei susijusių partnerių ir dalyvių telkimą šiam tikslui;
- konsultuojasi su nacionalinėmis ir tarptautinėmis institucijomis dėl KR SS įgyvendinimo ir išorės partnerių pritraukimo jos įgyvendinimui finansuoti;
- padeda Krypties koordinatoriams išspręsti klausimus, kylančius dėl Programų rengimo ir įgyvendinimo, teikia susijusius klausimus svarstyti ĮPDG ir (arba) AKR VNS;
- teikia siūlymus dėl DG narių;
- esant poreikiui dalyvauja DG susitikimuose;
- esant poreikiui rengia DG darbo reglamento standartinę formą;
- teikia siūlymus Programų projektams ir tikslinimui;
- koordinuoja KR SS ir Programų viešinimą, užtikrina vidinę ir išorinę komunikaciją rengiant ir įgyvendinant šiuose dokumentuose nustatytus tikslus;
- rengia bendras KR SS įgyvendinimo ataskaitas ir teikia jas ĮPDG;
- renka duomenis, reikalingus įvertinti Atviro regiono rodiklių pasiekimo rezultatus;
- renka duomenis, reikalingus įvertinti pasirinktų DVT rodiklių pasiekimo rezultatus;
- teikia siūlymus Krypčių koordinatoriams, AKR VNS, KRPT dėl KR SS įgyvendinimo;
- stebi Krypties tikslų ir uždavinių įgyvendinimo pažangą, ją analizuoja, apibendrina, esant poreikiui, imasi reikalingų veiksmų Krypties įgyvendinimo pažangai užtikrinti.

Krypties koordinatorius:

- koordinuoja atskiros Krypties priemonių įgyvendinimą ir teikia AKR siūlymus šiuo klausimu;
- inicijuoja Programos rengimą Krypties įgyvendinimui, į šį procesą įtraukdamas kitus numatytus dalyvius ir suinteresuotas šalis, kviečia juos dalyvauti atskiros Programos parengimui sudarytos DG darbe;
- koordinuoja DG darbą;
- teikia Programos projektą ir siūlymus dėl Programos tikslinimo AKR derinimui;
- koordinuoja Programos įgyvendinimo stebėseną, iš Priemonių koordinatorių surenka duomenis, reikalingus KR SS įgyvendinimo ataskaitai, ir pateikia juos AKR;
- teikia Priemonių koordinatoriams informaciją, susijusią su Krypties įgyvendinimu.

Priemonės koordinatorius:

- koordinuoja atskiros Krypties priemonės įgyvendinimą ir, esant poreikiui, teikia Krypties koordinatoriui informaciją ir siūlymus šiuo klausimu;
- koordinuoja Priemonės įgyvendinimą, į šį procesą įtraukdamas kitus numatytus dalyvius ir suinteresuotas šalis;
- dalyvauja atskiros Programos parengimui sudarytos DG darbe;
- koordinuoja Priemonės įgyvendinimo stebėseną, iš Priemonės vykdytojų surenka duomenis, reikalingus KR SS įgyvendinimo ataskaitai, ir pateikia juos Krypties koordinatoriui;
- teikia Priemonių vykdytojams informaciją, susijusią su Programos įgyvendinimu.

Priemonės vykdytojas:

- pagal kompetenciją dalyvauja planuojant atskiros Krypties priemonės įgyvendinimą ir teikia Priemonės koordinatoriui siūlymus šiuo klausimu;
- įgyvendina atskirus jam nustatytus veiksmus, susijusius su atskiromis Krypties priemonėmis;
- teikia Priemonės koordinatoriui informaciją, susijusią su atliktais veiksmais įgyvendinant skirtingas Krypties priemones.

Programų rengimas

KR SS įgyvendinimui kasmet rengiamos Programos. Jose išdėstomi atskiros Krypties priemonių, kurių įgyvendinimas yra aktualus ateinančiu trejų metų laikotarpiu, įgyvendinimui reikalingi įvykdyti veiksmai.

Rengiant Programą nustatomi konkretūs veiksmai tam tikros Krypties Priemonės rezultatams pasiekti, taip pat pasiskirstomos atsakomybės už šių veiksmų įgyvendinimą. Rengiant Programą naudojama KR SS priede Nr. 9 pateikiama Programos forma.

Programų rengimą inicijuoja Krypčių koordinatoriai, į jų rengimą įtraukdami kitus galimus dalyvius ir suinteresuotas šalis.

Programai rengti sudaroma darbo grupė (toliau – DG), kurios sudėtį tvirtina ĮPDG (esant poreikiui). DG darbą koordinuoja Krypties koordinatorius, o DG nariai yra Priemonių koordinatoriai, Priemonių vykdytojai, kitos suinteresuotos šalys pagal poreikį.

Krypties koordinatorius kviečia potencialus DG narius dalyvauti DG darbe, pasiūlymus dėl DG narių gali teikti AKR. DG nariai savo atstovą darbui DG deleguoja jiems priimtina forma.

DG darbui organizuoti gali būti parengtas DG darbo reglamentas. Jo standartinę formą parengia AKR. DG darbo reglamentus tvirtina ĮPDG.

Parengtas Programas tvirtinta AKR VNS. Patvirtintos Programos viešinamos AKR interneto svetainėje.

Esant poreikiui Programos gali būti tikslinamos.

Pagrindinių KR SS įgyvendinimo darbų grafikas:

- Programos parengiamos ir tvirtinamos iki einamųjų metų rugsėjo mėn.
- metinės Programų įgyvendinimo ataskaitos parengiamos ir su jomis susipažstama iki einamųjų metų birželio mėn.
- Krypčių įgyvendinimo ataskaita jos rengimo metais paruošiama ir su ja susipažstama iki spalio mėn.

KR SS tikslinimas

Esant pagrįstam poreikiui KR SS gali būti tikslinamas, tačiau ne dažniau nei kas 1 metus. Inicijuoti KR SS tikslinimą gali AKR VNS, KRPT, ĮPDG, AKR, Krypčių koordinatoriai ir Priemonių koordinatoriai. KR SS tikslinimo projektą tvirtinimui teikia AKR. KR SS pakeitimus tvirtina AKR VNS ir KRPT.

KR SS įgyvendinimo stebėseną

KR SS numatytiems rezultatams pasiekti vykdoma nuolatinė KR SS įgyvendinimo stebėseną (toliau – Stebėseną). Stebėsenos tikslas – nuolat vertinti ir analizuoti Krypčių įgyvendinimo procesą ir pažangą, laiku priimti reikalingus sprendimus siekiant pasiekti numatytus tikslus.

Vykldant Stebėseną rengiamos šios ataskaitos:

- Metinė Programų vykdymo ataskaita, rengiama kasmet kiekvienos Programos įgyvendinimo einamajai stebėsenai vykdyti. Ši ataskaita rengiama užpildant KR SS priede Nr. 10 pateiktą formą. Rengiant metinę Programų vykdymo ataskaitą kartu įvertinamas Atviro regiono rodiklių pasiekimas;
- Krypčių įgyvendinimo ataskaita, rengiama kas dvejus metus ir KR SS veiksmų plane nurodytais ataskaitiniais metais (2025 m. ir 2030 m.). Ši ataskaita rengiama užpildant KR SS priede Nr. 11 pateiktą formą. Rengiant Krypčių įgyvendinimo ataskaitą 2025 m. ir 2030 m., kartu vertinamas ir pasirinktų DVT rodiklių pasiekimas.

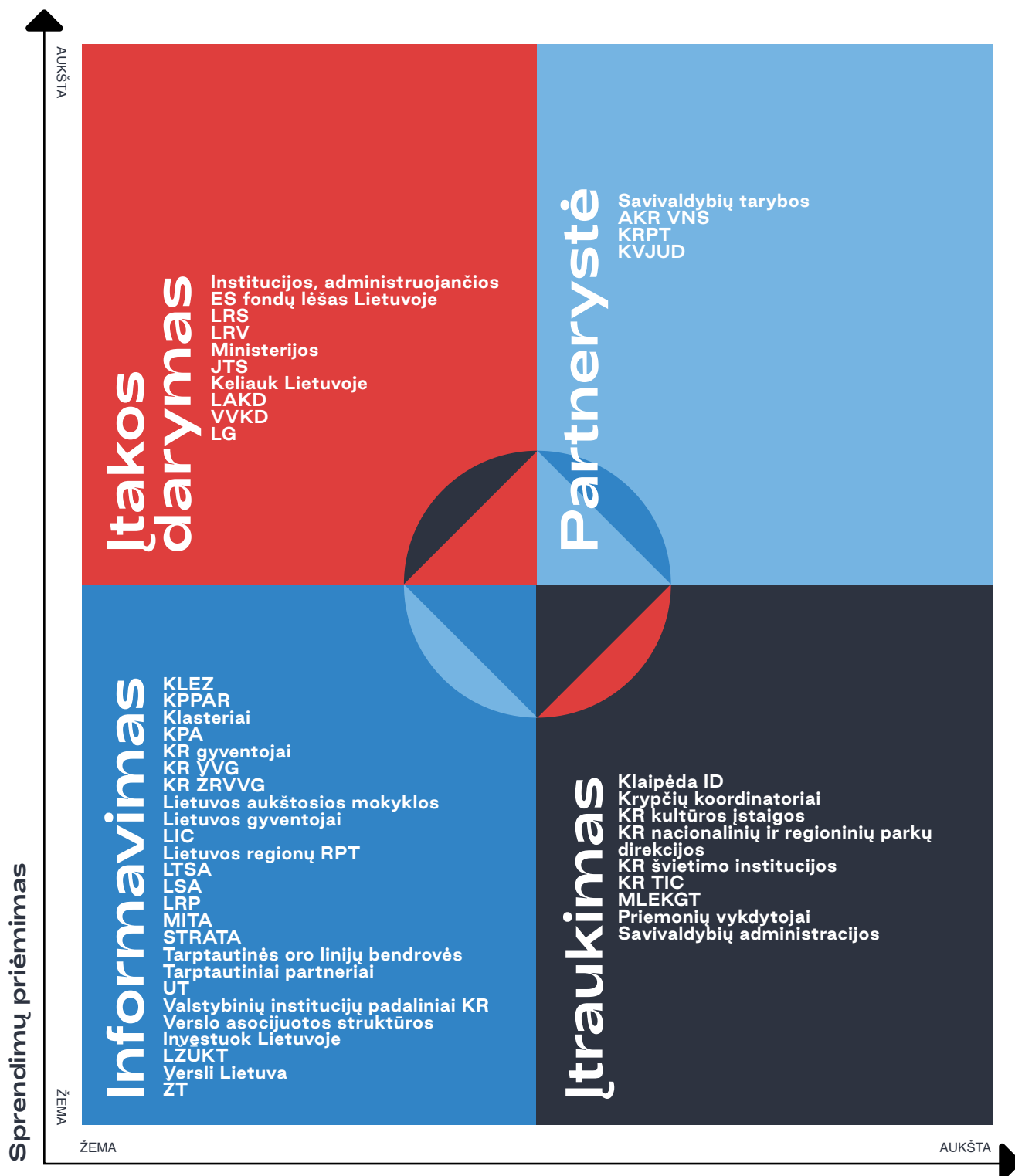
Abi ataskaitos rengiamos vadovaujantis toliau scheme pateiktu principu.	
AKR VNS	Susipažįsta
KRPT	Susipažįsta. Teikia AKR VNS ir KRPT KR SS įgyvendinimo ataskaitas
AKR	Rengia. Teikia ĮPDG–
Krypties koordinatorius	Iš Priemonių koordinatorių surenka KR SS įgyvendinimo duomenis, teikia juos AKR
Priemonės koordinatorius	Iš Priemonės vykdytojų surenka KR SS įgyvendinimo duomenis, teikia juos Krypties koordinatoriui
Priemonės vykdytojas	Priemonės koordinatoriui teikia KR SS įgyvendinimo duomenis

KR SS viešinimas

KR SS viešinimo tikslas – didinti suinteresuotų šalių informuotumą apie KR SS ir skatinti jų įsitraukimą ir (arba) įsipareigojimą įgyvendinti KR SS, skatinti bendradarbiavimą ir dialogą tarp dalyvaujančiųjų, siekti nustatyti ir suderinti skirtingų dalyvių poreikius ir interesus, užtikrinti vienodą dalyvaujančiųjų KR SS įgyvendinime supratimą apie siekiamus tikslus, skleisti gerą patirtį kitiems Lietuvos regionams, nacionalinėms institucijoms ir tarptautiniams partneriams.

Efektyviam ir koordinuotam KR SS įgyvendinimui parengiamas ir vykdomas KR SP viešinimo planas.

KR SS suinteresuotų šalių įtraukimas

● Įtaka įgyvendinant

KR SS naujienos ir visa susijusi aktuali informacija skelbiama AKR internetinėje svetainėje.

KR SS viešinimui vykdyti ir Stebėsenai koordinuoti reikalingos lėšos (tokios kaip išlaidos atskiroms viešinimo Priemonėms įgyvendinti, viešai neprieinamiems duomenims surinkti rengiant ataskaitas ir pan.) numatomos metiniame AKR biudžete.

Priedai

Priedas Nr. 1.

Naudojamų santrumpų sąrašas

Priedas Nr. 2.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. jūrinės ekonomikos krypties aprašas

Priedas Nr. 3.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. bioekonomikos krypties aprašas

Priedas Nr. 4.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. darnaus jūrinio ir pakrančių turizmo krypties aprašas

Priedas Nr. 5.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. pažangios pramonės ekonomikos krypties aprašas

Priedas Nr. 6.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. paslaugų ekonomikos krypties aprašas

Priedas Nr. 7.

KR SS suinteresuotų šalių žemėlapis

Priedas Nr. 8.

Darnaus vystymosi tikslų sąrašas, prie kurių pasiekimo prisidedama įgyvendinant KR SS

Priedas Nr. 9.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. krypties įgyvendinimo programos forma

Priedas Nr. 10.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. krypties įgyvendinimo programos vykdymo ataskaitos forma

Priedas Nr. 11.

Klaipėdos regiono specializacijos strategijos iki 2030 m. krypties įgyvendinimo ataskaitos forma

Priedas Nr. 12.

Klaipėdos regiono identiteto ir vertybinio pagrindo analizė

Priedas Nr. 13.

Klaipėdos regiono galimybių plėtoti funkcines zonas (regionus) su Telšių, Tauragės ir Latvijos Kuržemės regionais analizė

Priedas Nr. 14.

Klaipėdos regiono vizija iki 2030 m.

